

Terugblik naar 2007 en vooruitblik naar 2008

(Jaarverslag 2007 en onderzoeksplan 2008 Rekenkamercommissie Leek)

Missie:

De Rekenkamercommissie wil door middel van haar werkzaamheden bijdragen aan de kwaliteit van het lokale bestuur in de gemeente Leek, aan de transparantie van het gemeentelijk handelen en aan de versterking van de publieke verantwoording daarover. Dit zal zij doen door de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het door de gemeente gevoerde beleid en bestuur te onderzoeken en de gemeenteraad hierover te rapporteren en te adviseren.

Rekenkamercommissie Leek,
April 2008

Voorwoord

Voor u ligt het derde jaarverslag van de Rekenkamercommissie van de gemeente Leek. In dit jaarverslag verantwoorden we de activiteiten die de Rekenkamercommissie in het kader van haar taak in 2007 heeft ondernomen. Tegelijkertijd worden de nog voorlopige ambities voor 2008 gepresenteerd.

De Rekenkamercommissie Gemeente Leek is een gemengde rekenkamercommissie. Dat betekent een samenstelling van externe leden, specifiek voor de Rekenkamercommissie geworven en raadsleden uit de gemeenteraad. De Rekenkamercommissie in Leek bestaat uit drie raadsleden (inclusief één plaatsvervanger) en vier externe leden (inclusief de voorzitter en één plaatsvervanger). De commissie wordt ondersteund door een ambtelijke secretaris (de griffier van de gemeente Leek).

Recent heeft het Presidium van de gemeenteraad besloten aan de raad een wijziging van de Verordening op de Rekenkamercommissie Gemeente Leek voor te stellen. Deze wijziging houdt in dat raadsleden geen deel meer zullen uitmaken van de commissie en dat deze alleen zal bestaan uit externe leden en een plaatsvervangend extern lid. De commissie heeft met de fractievoorzitters afspraken gemaakt over de wijze van informatievoorziening van de raad aan de Rekenkamercommissie en kan met de voorgestelde wijziging instemmen.

De onderzoeken van de Rekenkamercommissie Gemeente Leek richten zich op het bewerkstelligen van een leereffect en het vergroten van de transparantie van het bestuur. De Rekenkamercommissie wil hieraan bijdragen door onderzoeken te initiëren die gericht zijn op:

- de doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid
- de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beheer en de organisatie
- de rechtmatigheid van de uitgaven.

De Rekenkamercommissie Gemeente Leek besteedt tevens aandacht aan de randvoorwaarden voor goed bestuur, zoals integriteit, democratische besluitvorming en publieke verantwoording. De commissie streeft ernaar om twee onderzoeken per kalenderjaar te verrichten.

Eind 2007 bestond de Rekenkamercommissie Leek uit de volgende leden:

Voorzitter, extern	Edwin de Jong
Extern lid	Robert de Koord
Extern lid	Rob Kah
Raadslid	Rien Honnef
Raadslid	Tanja Haseloop
Extern plv. lid	Madelon de Wilde
plv. Raadslid	Jan Willem Slotema

De Rekenkamercommissie werd in 2007 bijgestaan door Wessel Loonstra (griffier), secretaris van de Rekenkamercommissie

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	5
Terugblik 2007	7
- Inleiding	
- Personele Ontwikkelingen	
- Verrichtte (onderzoeks)activiteiten	
- Verantwoording Financiën Rekenkamercommissie	10
Vooruitblik 2008	11
- Inleiding	
- Jaardoelen voor 2008	

1 Terugblik 2007

1.1 Inleiding

Dit is het derde jaarverslag van de Rekenkamercommissie Gemeente Leek. Dit jaarverslag is een verslag van de (onderzoeks)activiteiten die in het jaar 2007 verricht zijn. Er wordt aandacht besteed aan de personele ontwikkelingen binnen de Rekenkamercommissie, het verrichte onderzoek en de financiële ontwikkelingen met betrekking tot de Rekenkamercommissie.

De terugblik op 2007 en de vooruitblik op 2008 worden vastgesteld in de vergadering van de Rekenkamercommissie van 21 mei 2008. Oorzaak van dit latere tijdstip dan gebruikelijk is de personele wisselingen binnen de Rekenkamercommissie. Wel is er inmiddels overeenstemming onder de leden van de commissie over het verslag.

Deze verantwoordingsnotitie wordt ter informatie toegezonden aan:

Intern:

- de gemeenteraad
- het college van B&W
- het management van de ambtelijke organisatie van de gemeente Leek
- de accountant

Extern

- rekenkamers waarmee contacten worden onderhouden en andere belangstellenden
- ook zal dit document op de website van de gemeente Leek geplaatst worden

1.2 Personele ontwikkelingen

In 2007 en in 2008 hebben wijzigingen plaatsgevonden in de samenstelling van de Rekenkamercommissie. Het externe lid Rob Kah, dat een jaar lang geruild had met het extern plaatsvervangend lid mevrouw Madelon de Wilde, heeft zijn plaats op 1 januari 2008 weer ingenomen.

De voorzitter mevrouw Annette Imhof is eervol ontslag verleend met ingang van 1 november 2007 en is per die datum opgevolgd door Edwin de Jong.

Het plaatsvervangend externe lid mevrouw Madelon de Wilde is per 1 januari 2008 op haar verzoek eervol ontslag verleend. In haar plaats is op 21 april jl. benoemd en beëdigd de heer Albert Vlaardingebroek.

De leden van de commissie bezoeken gericht congressen, seminars en workshops om op de hoogte te blijven van actuele (onderzoeks)ontwikkelingen.

1.3 Verrichte (onderzoeks)activiteiten

De Rekenkamercommissie vergadert eens per maand op de derde woensdag van de maand in het gemeentehuis van Leek. De vergaderingen zijn bedoeld om activiteiten af te stemmen, te coördineren en uit te zetten. Daarnaast werden inventariserende werkzaamheden verricht voor de mogelijke onderzoeken en de aanpak.

De Rekenkamercommissie rapporteert aan de gemeenteraad. De raadsfracties in de gemeenteraad worden een aantal keren per jaar uitgenodigd om onderzoeksonderwerpen aan te leveren. Ook de burgers van de gemeente Leek worden hiervoor benaderd, via een op-

roep in de Midweek, een oproep op de website en een persbericht dat verzonden is. Vanuit de fracties zijn enkele reacties gekomen op deze uitnodiging. Burgers uit de gemeente Leek hebben helaas nog niet van de mogelijkheid gebruik gemaakt om onderzoeksonderwerpen voor de Rekenkamercommissie aan te dragen.

Aan de invulling van de site van de gemeente Leek, waar de Rekenkamercommissie zich presenteert, wordt aandacht besteed. Er is een introductie over de commissie opgenomen en er is aandacht besteed aan de betekenis en werking van de Rekenkamercommissie binnen de gemeente Leek. Dit medium wordt gebruikt om bekendheid te geven aan het fenomeen Rekenkamer en bedoeld om mensen nieuwsgierig te maken voor dit type werk en ze uit te nodigen om met onderzoeksonderwerpen te komen.

Onderzoek subsidiëring Bibliotheek

In het najaar van 2006 heeft de Rekenkamercommissie een vooronderzoek gedaan naar een volgend onderwerp. Daarbij zijn twee onderwerpen onderzocht:

1. de verstrekte subsidies in het kader van Kunst, Cultuur en Sport voor 2002-2005.
2. de beheersing van de uitgaven van de WVG.

Op basis van het vooronderzoek heeft de Rekenkamercommissie besloten onderzoek te doen naar de huidige opzet en werking van het gemeentelijk subsidieproces van de Bibliotheek Leek. Daar waar mogelijk zouden verbetervoorstellen worden gedaan om de werking van het gemeentelijk subsidieproces in relatie tot de bibliotheek te achterhalen en de effectiviteit en efficiency verder te verbeteren.

Voor het onderzoek is een extern bureau ingeschakeld en is een krediet daarvoor aangevraagd bij de gemeenteraad.

De Rekenkamercommissie heeft 3 offertes aangevraagd bij verschillende bureaus en heeft hier een bureau uitgekozen nadat de aanbieders in december 2006 een toelichting daarop hebben gegeven. De commissie heeft bij de raad een kredietvoorstel ingediend, dat op 19 februari 2007 is behandeld in de commissie Bestuur en Middelen en waarover een positief advies aan de raad is uitgebracht. Inmiddels is de uitvoering van het onderzoek ter hand genomen. De financiële verantwoording is opgenomen onder 1.4 van dit verslag.

De algemene doelstelling die de rekenkamercommissie heeft gesteld voor het onderzoek is enerzijds de huidige werking te achterhalen en anderzijds mogelijke verbeteringen in de effectiviteit en efficiency in kaart te brengen.

Dit is uitgewerkt in de volgende onderzoeksdoelen:

- Inzicht verkrijgen in de (financiële) omvang en vormen van subsidies door de gemeente.
- Inzicht verkrijgen in de bestuurbaarheid oftewel het doelbereik van de subsidies.
- Inzicht verkrijgen in de beheersbaarheid van de subsidieverstrekking, ofwel de beïnvloedbaarheid van (de omvang van) de subsidies.
- Formuleren van aanbevelingen ten aanzien van de bestuurbaarheid en de beheersbaarheid van de subsidieverstrekking.

Door de Rekenkamercommissie zijn deze onderzoeksdoelstellingen vertaald in twee onderzoeksvragen:

1. Wat was de omvang en wat waren de vormen van de subsidies die de gemeente van 2004 tot en met 2006 heeft verstrekt?
2. Hoe verloopt het proces van subsidieverstrekking in de praktijk? Wordt daarbij voldaan aan de eisen die uit oogpunt van bestuurbaarheid en beheersbaarheid aan het subsidieproces kunnen worden gesteld?

In het eindrapport "Sturen op bibliotheekvernieuwing "Tussen Ver en Dichtbij" is opgenomen dat:

Op basis van het onderzoek kan worden geconcludeerd dat de sturing van het bibliotheekwerk in de gemeente Leek meer 'ver' dan 'dichtbij' is.

Een zekere afstand zal er altijd moeten zijn, maar de wijze waarop in de onderzochte periode sturing is gegeven door de gemeente Leek, roept de vraag op of deze niet scherper moet worden ingevuld om echt sprake te laten zijn van sturing.

De eerste prioriteit om de sturing 'dichterbij' te halen is door het beleidskader duidelijker en preciezer te formuleren. Dit biedt houvast in de interactie met de bibliotheek en voor de verantwoording en discussie daarover. De bal ligt wat dat betreft bij de raad en het college.

Daarnaast bevelen wij aan de sturing in de uitvoeringpraktijk ook 'dichterbij' te halen, door strikter de hand te houden aan vastgestelde regels en afspraken. Er zijn geen dingen misgegaan of ernstige fouten geconstateerd, maar bij een zakelijke en professionele relatie hoort het zich houden aan afspraken en aanspreken daarop.

Ook uit het oogpunt van rechtmatig handelen, dat steeds meer aandacht krijgt van de wetgever en accountant, is dit van belang.

Het rapport is aangeboden en besproken in de vergadering van de raadscommissie Bestuur en Middelen op 22 oktober 2007. De uitkomsten van die bespreking zijn voor de behandeling van dit onderwerp in de raadsvergadering op 29 oktober 2007 meegedeeld. Na toelichting en discussie heeft de gemeenteraad het rapport overgenomen.

1.4 Verantwoording Financiën Rekenkamercommissie

In de voorgaande paragrafen is een verantwoording gegeven op de personele ontwikkelingen en de verrichte (onderzoeks) activiteiten.

In deze laatste paragraaf wordt aangegeven welke uitgaven de Rekenkamercommissie in 2007 heeft gedaan:

Kostensoort	Uitgaven 2007	Uitgaven 2006
Personele middelen <i>Externe leden (vacatievergoeding)</i>	€ 5.649,74	€ 7.841,82
Werkbudget		
<i>Lidmaatschap NVRR</i>	€ 243,95	€ 200,00
<i>Onderzoekskosten - uitgevoerd door BMC</i>	€ 13.185,22	€ 678,06
<i>Krediet beschikbaar gesteld door de raad € 15.470</i>	<i>incl. btw</i>	
Totaal	€ 19.078,91	€ 8.719,88

Korte toelichting op de bovengenoemde posten:

- De vacatievergoeding is de vergoeding die de externe leden van de Rekenkamercommissie ontvangen per vergadering. De Rekenkamercommissie vergaderde in 2007 10 keer.
- Eind 2005 en begin 2006 zijn extra vergaderingen gehouden in verband met het uitvoeren van het onderzoek door de Rekenkamercommissie zelf.
- De Rekenkamercommissie is lid van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies. Lidmaatschapskosten €200 per jaar.
- De onderzoekskosten van BMC zijn binnen het beschikbaar gestelde krediet gebleven.

De commissie dient onafhankelijk te zijn en om deze onafhankelijkheid te bevorderen is het van belang dat zij zelfstandig de onderzoeksonderwerpen kan kiezen. Voor de uitvoering van het onderzoek kan de commissie, met inachtneming van het beschikbare budget, externe personen of bureaus inschakelen.

De Rekenkamer pleit voor een inzichtelijk financieel beheer voor haar activiteiten, zodat daar ook op een transparante wijze verantwoording over kan worden afgelegd. Daarmee pleit zij evenals vorig jaar voor een eigen zichtbaar budget in de begroting, voor het verrichten van onderzoekswerkzaamheden. Zij heeft daarvoor bij de gemeenteraad een verzoek ingediend. Voor het uitvoeren van de doelstelling om jaarlijks 2 onderzoeken te doen is een budget gevraagd van € 40.000. In de begroting 2008 is in 1^e instantie een bedrag opgenomen van € 20.000.

Vooruitblik 2008

2.1 Inleiding

In de vooruitblik op 2008 beschrijft de Rekenkamercommissie haar doelen en activiteiten voor 2008. Ook het jaar 2008 zal in het teken staan van de verdere ontwikkelingen van de Rekenkamercommissie. De Rekenkamercommissie wil de rekenkamerfunctie verder binnen de gemeente vorm geven door 2 onderzoeken op te starten en deze uit te voeren door deze uit te besteden om hiermee de slagkracht te vergroten.

2.2. Jaardoelen voor 2008

In 2008 gaat de Rekenkamercommissie werken aan drie hoofdoelen:

1. Onderzoek door een extern bureau naar de risico's welke de gemeente Leek loopt bij de exploitatie van het werkvoorzieningsschap Novatec en in hoeverre deze risico's zichtbaar zijn voor de gemeenteraad.
2. Het opstarten van een tweede onderzoek,
3. Naamsbekendheid en communicatie binnen en buiten de gemeente Leek.

Ad 1) Onderzoek naar de uitvoering van de gemeenschappelijke regeling Novatec

Dit onderzoek is door de Rekenkamercommissie raangekondigd en het document waarin de onderzoeksvragen zijn opgenomen is aan betrokkenen toegezonden.

Voor het onderzoek is een overeenkomst afgesloten met de Stichting Stibabo te Warffum en wordt uitgevoerd door mevrouw Nienke van de Hoef, student-onderzoeker aan de Rijksuniversiteit van Groningen.

Ad 2) Het opstarten van een nieuw onderzoek

In het werkplan heeft de Rekenkamercommissie haar randvoorwaarden opgenomen. Naar aanleiding hiervan wordt een groslijst van onderwerpen opgesteld voor mogelijke onderzoeken in de komende periode (mogelijke uitvoer van het onderzoek is mede afhankelijk van de uitkomsten van een vooronderzoek).

Het voornemen was onderzoek te doen naar het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente Leek. Op basis van verkregen informatie en vooronderzoek is gebleken dat inmiddels intern onderzoek daarnaar wordt gedaan. Besloten is deze resultaten eerst af te wachten.

De groslijst (in willekeurige volgorde) van mogelijke onderzoeken:

- Leek in Balans, een review naar de doelen en uitkomsten van de organisatieverandering;
- Onderzoek naar de inrichting en bruikbaarheid van de programmabegroting;
- Intergemeentelijke Sociale Dienst. In samenwerking met de Rekenkamercommissies van de gemeenten Noordenveld en Marum zal een gemeenschappelijk onderzoek worden opgepakt in 2009 naar de sturing, kosten en effecten van de samenwerking;
- Onderzoek naar Jaarrekening en Jaarverslag, met name de reserves en voorzieningen;
- Onderzoek naar het werkdeel van de Wet Werk en Bijstand;
- Onderzoek naar de beheersing van de uitgaven van de WVG;
- Evaluatie van het Bouwproject de Wolfeschans (leereffecten m.b.t. het nieuwbouwplan Oostindie);
- Dienstverlening aan de burgers;

- De gang van zaken in verband met het verplaatsen van de v.m. ISK-school
- Het nakomen van toezeggingen van het college van b. en w. gedaan aan de raad.

Onderzoeken die in 2008 opgestart worden, zullen worden uitbesteed. Dit verkleint de doorlooptijd en de slagkracht is groter. Bovendien is het bij een groter onderzoek niet mogelijk om dit als Rekenkamercommissie zelf uit te voeren. Uitbesteden van onderzoek brengt kosten met zich mee. Mede daarom is een vast budget per jaar zichtbaar in de begroting -voor het eerst in 2008- een bedrag van € 20.000.

Zoals in het Voorwoord is vermeld is in verband met personele wisselingen in de Rekenkamercommissie het verslag nog niet vastgesteld. Dit zal plaatsvinden in de vergadering van 21 mei 2008. Het is evenwel van belang dat dit verslag wordt meegenomen in de raadsvergadering van 26 mei a.s. en voorafgaand wordt besproken in de vergadering van de raadscommissie Bestuur en Middelen op 19 mei 2008.

Ad 3) Communicatie

De belangrijkste randvoorwaarde van de rekenkamerfunctie ligt bij de communicatie. Het is een randvoorwaarde voor het bereiken van de doelstellingen van de rekenkamerfunctie: in transparantie opereren.

- Onderhouden van de website. Er zal continue aandacht bestaan om de website up to date en actueel te houden.
- Voorlichting aan nieuwe raadsleden over de rekenkamerfunctie. Na de beëdiging van de nieuwe raadsleden hen hierover informeren.
- De ambtelijke organisatie bekend maken met dit instrument dat in het kader van dualisme is ontstaan.
  1. Voorlichting/presentatie geven in de werkoverleggen over de activiteiten van de Rekenkamercommissie;
  2. In het personeelsblad "Ridderspoor" van de gemeente Leek een korte presentatie geven over uitgebrachte rapporten (bevindingen/conclusies).
- Een keer per jaar een oproep in de Midweek, via een persbericht en de website om burgers uit te nodigen voor het aanleveren van onderzoeksonderwerpen.
- Uitdoen van een persbericht bij elk gepubliceerd onderzoek.